

MIQUEL ROCA EXDIRIGENT DE CDC

«La política és escoltar, dialogar i no tenir por de pactar. I això Suárez ho va saber fer molt bé»

XAVIER TRIAS ALCALDE DE BCN

«El seu exemple ens ensenya que hem d'estar a l'altura i saber cedir i arribar a consensos»

CAYO LARA COORDINADOR FEDERAL IU

«Va gestionar el salt de l'enyorança d'alguns per la dictadura a l'anhel democràtic majoritari»

JOSÉ LUIS ROCA

la nostra tasca», va escriure en una nota pública.

José María Aznar (1996-2004) es va desplaçar a la clínica per donar el condol a la família, i allà va assegurar que Suárez ja té «un lloc d'honor» per la seva aportació a la democràcia i a la història d'Espanya, amb la seva contribució a la convivència dels espanyols.

Felipe González (1982-1996), que va compartir amb el primer president de la democràcia moments clau de la transició, també va emetre un comunicat en què va assenyalar que «les seves qualitats per al diàleg i el compromís» han estat «clau» perquè Espanya hagi aconseguit el marc de convivència en llibertat més important de la història.

RESTABLIMENT DE LA GENERALITAT // Aquesta capacitat de diàleg també va ser destacada pel líder del PSOE, Alfredo Pérez Rubalcaba. Al seu parer, va saber unir com ningú els que, des de posicions diferents, compartien amb ell un compromís per la llibertat i el desig de construir una Espanya on cabés «tothom».

L'expresident de la Generalitat Jordi Pujol (1980-2003) va secundar els elogis a aquest esperit de concòrdia i el va contraposar «als silencis radicals» que «fan difícil que la gent s'entengui», en referència a la falta de diàleg entre Madrid i Barcelona. Pujol va alabar que s'arrisqués a prendre decisions «valentes» i «arriscades», com el restabliment de la Generalitat, un aspecte del polític que també va destacar el president, Mas. «Avui a Catalunya estem assumint riscos (...) perquè sabem que, si no es fa així, difícilment llavors es pot aspirar a anar millor», va declarar en un acte a Girona. ≡

Mariano Rajoy PRESIDENT DEL GOVERN

«El millor homenatge és seguir el camí de la concòrdia i de la solidaritat entre espanyols»

va acompanyar Henar. Amb el president del Govern es van creuar al passadís de la primera planta. Després ja es van quedar a la cantonada del carrer, per veure si venia algú de la família reial. Tot i que ja els coneixen. «Els d'aquest barri, entre la clínica Cemtro i la Ruber solem veure'ls a tots», va assenyalar Henar.

Amb les hores i l'absència, oficial des de les 15.03 hores, el fred s'incrementava. I a la clínica, el doctor Pedro Guillén intentava que l'anar i venir de les autoritats no alterés la concentració en la lluita per la vida dels seus molts altres pacients. Els espectadors des de l'altre costat del carrer miraven com hipnotitzats la porta de l'hospital. I només el pas regular, cada 20 minuts, de l'autobús 49, entre la plaça de Castella i Arroyo del Fresno, interrompia brusquement l'escena.

La nit va irrompre fosca i freda. La família va transmetre que s'havien acabat les visites, i que es quedaven a soles amb ell. A la gent li costava retirar-se a casa seva. Malgrat el fred, malgrat el vent, per la porta d'aquesta clínica s'escapava molta pau, respecte i amor. ≡

Tribuna

Eduard Punset

EXMINISTRE I DIVULGADOR CIENTÍFIC

El procés d'apertura a l'exterior

Es tractava d'apuntalar el Govern d'unitat de la Generalitat de Catalunya. **Adolfo Suárez** em va demanar que participés en aquell executiu com a conseller de Finances. El seu president era **Josep Tarradellas**.

Jo venia de treballar al Fons Monetari Internacional (FMI) i d'haver passat gairebé 20 anys a l'estranger. Al meu retorn després de tot aquell temps, el que esperava trobar-me era el país de sempre, l'Espanya, la divisió interminable entre dretes i esquerres, la corrupció esperada a la part estatalitzada.

I, no obstant, gràcies a **Adolfo Suárez**, el que vaig descobrir al meu retorn va ser un país que es trobava absorbt en dos grans processos. Un era aquell de què tothom parlava: la democratització, molt més complex del que creien la majoria dels espanyols.

El segon era el procés de què no parlava ningú llavors. I, no obstant, era tant o més important que el primer. Em refereixo al procés d'apertura d'Espanya cap a l'exterior.

Si avui Espanya constitueix una peça essencial del quadro europeu del qual depèn tot, és gràcies a la tolerància i l'esforç de l'etapa d'**Adolfo Suárez**. ≡

Tribuna

Jordi Pujol

EXPRESIDENT DE LA GENERALITAT

Reconeixement i nostàlgia

El nomenament d'**Adolfo Suárez** com a primer ministre l'estiu del 1978 va ser rebut amb sorpresa. Una sorpresa més aviat tenyida de decepció, en alguns sectors. El temps acabaria dient que va ser tot un encert.

¿Quines van ser les claus d'aquest encert? Van ser algunes qualitats molt seves. Per descomptat que era ambiciós. Però coneixent la seva biografia anterior al nomenament podem afirmar que la seva era una ambició seriosa, però no per veure's de sobte catapultat a un desafiament de tanta envergadura. De gran risc. Ell sempre va ser un home audaç, atrevit, però dubto que hagués pensat que algun dia hauria d'assumir una responsabilitat de tanta transcendència.

I la va acceptar. Va acceptar el repte de dirigir el procés de la transició, cosa que per no poca gent semblava un repte excessiu per a un home com **Adolfo Suárez**. I en canvi va resultar un encert. És veritat que va tenir al seu costat alguns bons consellers, com ara **Fernández Miranda**. I el suport decidit del Rei. I que coneixia bé els mecanismes del règim, i per tant com es podien desmuntar. I fins i tot el desig de molta gent que la transició fos un èxit. I això ja era una ajuda.

Confiança en si mateix
Afegeim a aquests factors molta confiança en si mateix. Fins i tot una mica d'ingenuïtat. De bona fe. De convicció que atès que l'objectiu era bo i necessari l'operació consistent a desman-

tellar el règim i crear una estructura democràtica tindria una acceptació general. Desmantellar un règim que havia estat el seu però del qual l'interès general reclamava la seva liquidació. Tan poc traumàtica com fos possible. Però radical. Efectiva.

Fins i tot és necessari recordar -en la mesura justa per no entenbolir la imatge positiva que en conjunt tenim de la transició, però prou per subratllar més encara el mèrit de **Suárez**- que no sempre va trobar el clima de cooperació que el moment i el seu alt grau

PEPE ENCINAS

►► Abraçada entre Pujol i Suárez, el maig del 1981.

Va acceptar el repte de dirigir el procés de la transició, cosa que a molts els semblava excessiu. I, en canvi, va ser un encert

de compromís mereixien. En qualsevol cas, el pes principal del procés va recaure sobre **Suárez**.

Molta gent i molt diversa va col·laborar en l'èxit de l'operació de la transició. I és just recordar-ho i agrair-ho. Ho fem en un moment en què en més d'un aspecte l'agraïment es tenyeix d'inquietud. De profunda inquietud. I de decepció. Però això no impedeix recordar i agrair el mèrit d'**Adolfo Suárez**. I recordar-lo amb el màxim respecte. ≡